

EURÓPSKA KOMISIA

TLAČOVÁ SPRÁVA

Brusel 15. októbra 2014

Štátna pomoc: Komisia nariaduje vymôcť nezlučiteľnú slovenskú štátnu pomoc od podnikov Novácke chemické závody a Fortischem

Európska komisia dospela k záveru, že slovenský chemický podnik Novácke chemické závody a.s. (NCHZ) dostal počas konkurzného konania nezlučiteľnú štátnu pomoc a že túto pomoc musí vrátiť. Vyšetrovanie okrem toho ukázalo, že podnik Fortischem, ktorý získal prakticky celý podnik NCHZ, je hospodárskym nástupcom podniku NCHZ, a mal teda takisto prospech z tejto pomoci. Preto sú podniky NCHZ a Fortischem povinné pomoc vrátiť.

Joaquín Almunia, podpredseda Komisie zodpovedný za politiku hospodárskej súťaže, uviedol: „*Spravodlivú hospodársku súťaž a uplatňovanie pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže nemožno obchádzať prijímaním osobitných zákonov. Štátna pomoc poskytnutá podniku NCHZ musí byť vrátená.*“

NCHZ bol chemickým podnikom na Slovensku s asi 2000 zamestnancami. V októbri 2009 podnik vyhlásil konkurz. V novembri 2009 Slovensko prijalo zákon, v ktorom sa od správcov vyžadovalo, aby zabezpečili pokračovanie prevádzky strategických spoločností počas konkurzného konania. V decembri 2009 slovenská vláda vyhlásila NCHZ za strategickú spoločnosť. Účinnosť zákona sa skončila v decembri 2010 a podnik NCHZ bol jediným podnikom, na ktorý sa tento zákon uplatnil.

Komisia začala v júli 2013 dôkladné vyšetrovanie opatrení prijatých v prospech NCHZ (pozri [IP/13/638](#)). Vyšetrovanie sa týkalo dvoch období:

- i) od decembra 2009 do decembra 2010 – podnik NCHZ pokračoval v prevádzke v dôsledku uplatnenia osobitného zákona a
- ii) od januára 2011 do júla 2012 – podnik NCHZ pokračoval v prevádzke na základe rozhodnutia veriteľov.

V oboch obdobiach viedla pokračujúca prevádzka stratového podniku k akumulácii verejných záväzkov (napr. príspevkov sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia) na úkor slovenských daňovníkov.

V súvislosti s obdobím i) dospela Komisia k záveru, že osobitný zákon odoprel správcovi a veriteľom právo rozhodovať o tom, či je pokračovanie prevádzky ekonomicky výhodné. Správca nariadil komplexnú ekonomickú analýzu a zvolal stretnutie veriteľov podniku s cieľom rozhodnúť, či má podnik NCHZ ďalej pokračovať v prevádzke, až vtedy, keď sa účinnosť osobitného zákona chýlila ku koncu. Podľa osobitného zákona musel podnik NCHZ platiť iba časť príspevkov do sociálneho zabezpečenia a na zdravotné poistenie, a teda bol nedovolené zvýhodnený v porovnaní s konkurentmi, ktorí si museli v plnej miere plniť svoje povinnosti. Táto výhoda vo forme akumulovaných verejných záväzkov dosahuje približne 4,8 mil. EUR a teraz sa musí vrátiť slovenským daňovníkom.

Pokiaľ ide o druhé obdobie, Komisia zistila, že žiadny z verejných veriteľov nemal v rámci výboru veriteľov právo veta. Takže žiadny z nich nemohol zablokovať ostatných veriteľov, ani rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť rozhodnutie o tom, či sa bude pokračovať v prevádzke. Toto rozhodnutie preto nie je pripísateľné štátu. Rozhodnutie veriteľov bolo okrem toho založené na podrobnej ekonomickej analýze, ktorú pripravil správca a v ktorej sa dospelo k záveru, že je v záujme veriteľov pokračovať v prevádzke a podnik predať ako fungujúcu spoločnosť. Návrh bol prijatý všetkými veriteľmi (verejnými a súkromnými). Rôzne štátne subjekty zastúpené vo veriteľských orgánoch sa teda správali tak, ako by to urobil akýkoľvek súkromný veriteľ za tých istých okolností – v súlade s tzv. zásadou investora v trhovom hospodárstve. Z týchto dôvodov nezahŕňalo druhé obdobie pokračovania prevádzky podniku NCHZ poskytnutie štátnej pomoci.

Komisia v priebehu vyšetrovania zistila, že podnik NCHZ bol predaný ako jeden balík investorovi, ktorý prevzal veľkú väčšinu zamestnancov a pokračoval v uplatňovaní tej istej obchodnej stratégie, akú uplatňoval podnik NCHZ. Kupujúci, podnik Fortischem, je preto hospodárskym nástupcom podniku NCHZ, na ktorého sa stále vzťahuje nedovolené zvýhodnenie v dôsledku získania nezlučiteľnej pomoci.

Súvislosti

V roku 2009 Komisia uložila podniku NCHZ pokutu za účasť na karteli na trhu s acetylidom vápenatým (pozri [IP/09/1169](#)). Podnik NCHZ podal proti pokute odvolanie a zároveň vyhlásil konkurz. V roku 2012 Všeobecný súd EÚ potvrdil pokutu uloženú podniku NCHZ (pozri [MEMO/12/985](#)).

V roku 2012 bol podnik NCHZ predaný českej spoločnosti Via Chem Slovakia. O deň neskôr spoločnosť Via Chem Slovakia predala chemickú divíziu NCHZ (s viac ako 95 % zamestnancov) podniku Fortischem.

Aby sa dosiahol súlad s rozhodnutím Komisie, ktorým sa nariaďuje vymáhanie nezlučiteľnej pomoci, musí sa podľa ustálenej judikatúry súdov EÚ realizovať likvidácia platobne neschopných príjemcov v súlade s vnútroštátnym konkurzným konaním, záväzky týkajúce sa vrátenia pomoci musia byť zapísané v zoznamoch záväzkov a ich aktíva musia byť predané za trhových podmienok za predpokladu, že konkurzné konanie vedie k ich odchodu z trhu.

Súdy EÚ tiež jasne uviedli, že pokiaľ pomoc nebola v plnom rozsahu vymožená od platobne neschopného príjemcu a bol založený podnik s cieľom pokračovať v niektorých činnostiach, výkon týchto činností (tzv. „hospodárska kontinuita“) môže predĺžiť narušenie hospodárskej súťaže spôsobené výhodou, ktorú poskytla nezlučiteľná pomoc. Z toho vyplýva, že ak túto výhodu má aj novovytvorený podnik, môže sa od neho požadovať vrátenie predmetnej pomoci.

S cieľom určiť, či pomoc bola prenesená na nových vlastníkov v rámci predaja aktív, Komisia posudzuje, či existuje hospodárska kontinuita medzi novým a predchádzajúcim vlastníkom. Komisia využíva súbor ukazovateľov, ako sú napríklad rozsah predaných aktív (aktíva a pasíva, zachovanie pracovnej sily, balík aktív), predajná cena, totožnosť kupujúceho(-ich), čas predaja a hospodárska logika prevádzky.

Štátne zásahy do podnikov, ktoré vykonávajú hospodárske činnosti, možno považovať za opatrenia nezahŕňajúce štátnu pomoc v zmysle pravidiel EÚ, ak sa realizujú za podmienok, ktoré by akceptoval súkromný subjekt konajúci za trhových podmienok (zásada investora v trhovom hospodárstve).

Ak zásada investora v trhovom hospodárstve nie je dodržaná, potom štátny zásah predstavuje štátnu pomoc, pretože príjemcovi poskytol hospodársku výhodu, ktorú jeho

konkurenti nemali. Komisia potom pristúpi k posúdeniu, či sa takáto pomoc môže považovať za zlučiteľnú so spoločnými pravidlami EÚ, ktoré povoľujú určité kategórie pomoci.

Po vyriešení otázok týkajúcich sa dôverného charakteru informácií bude verzia rozhodnutia, ktorá nemá dôverný charakter, sprístupnená pod číslom veci [SA.33797](#) v [registri štátnej pomoci](#) na webovej lokalite [GR pre hospodársku súťaž](#). Nové rozhodnutia o štátnej pomoci uverejnené na internete a v úradnom vestníku sú uvedené v [State Aid Weekly e-News](#) (elektronickom týždenníku štátnej pomoci).

Kontaktné osoby:

[Antoine Colombani](#) (+32 2 297 45 13, Twitter: [@ECspokesAntoine](#))

[Yizhou Ren](#) (+32 2 299 48 89)

Pre verejnosť: **Europe Direct** telefonicky na čísle **00 800 6 7 8 9 10 11** alebo [emailom](#)